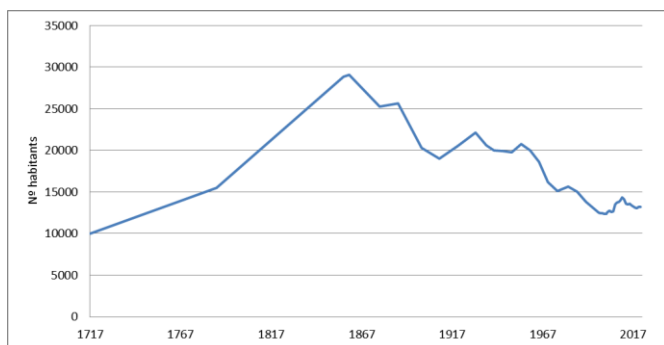

Projecte breu de l'Ateneu del Pallars

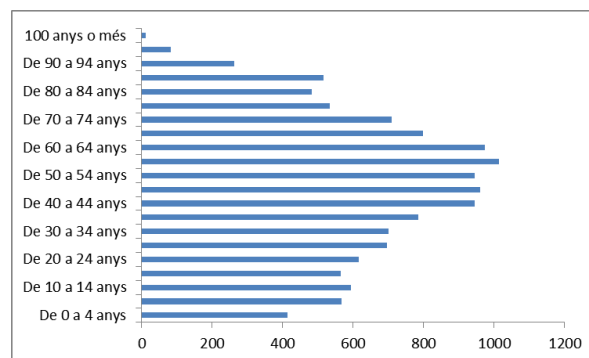
1. Context i situació

L'Ateneu del Pallars Jussà neix com una eina de dinamització sociocultural per al Pallars. En aquesta comarca tenim diverses associacions que carreguen a les seues esquenes el pes del manteniment cultural i la mobilització social, però no hi ha un eix vertebrador en el qual s'uneixin totes. Aquest eix vertebrador és el que vol oferir l'Ateneu: un espai físic que pugui servir de lloc de trobada a peu de carrer entre les diferents entitats i també per a persones individuals, els socis, que mitjançant tot aquest entramat puguin dur a terme els seus propis projectes per aportar riquesa al territori. D'aquesta manera, aquest moviment cultural esdevindria evident a la població, cosa que ajudaria que la situació de despoblament que us expliquem a continuació canviés.

Aquest projecte neix al Pallars Jussà, una comarca en la qual la població a poc a poc es va envellint i va desapareixent. Vegeu els gràfics següents:

Il·lustració 2: Evolució de la població al Pallars Jussà. Font: IDESCAT

Il·lustració 1: Edat dels empadronats al Pallars Jussà. Font: IDESCAT

S'ha de tindre en compte, a més a més, que la situació que denoten els gràfics anteriors, sobretot quant a la il·lustració 2, pot ser allunyada de la realitat. Molta població empadronada a la zona realment no hi viu, sobretot joves de 18 a 25 anys. Aquestes persones continuen empadronades al Pallars Jussà però han marxat a cursar estudis superiors a fora o a desenvolupar-se professionalment, i tornen a casa alguns caps de setmana. Així doncs, a peu de carrer la pèrdua i l'envelliment de la població és encara més evident.

L'Ateneu del Pallars neix en aquest context social i està format per diversos perfils diferents. Per una banda, hi ha persones nascudes al territori que busquen un canvi social per revertir la situació que hem estat descrivint fins ara, i per l'altra, hi ha persones novingudes al Pallars que coneixen realitats diferents i que poden aportar moltes idees i mecanismes que han reeixit en altres contrades. La gran majoria de socis fundadors de l'Ateneu, a més a més, són persones que ja han format part del teixit associatiu, tant del Pallars com de Catalunya, i que veuen les mancances que tenim a la comarca i a Tremp en particular.

2. Organització

La nostra associació té com a base la figura del soci. Per tant, aquesta associació es regirà pels socis i per als socis. Tots els socis formaran l'Assemblea General, l'òrgan sobirà de l'associació, i hi tindran dret a veu i de vot. Tots els vots tindran el mateix valor.

L'Assemblea General es reunirà un cop l'any, amb l'excepció de les reunions extraordinàries. Durant la resta de l'any, cedirà les seues funcions decisòries a la Junta Directiva, la qual serà l'òrgan rector de l'associació. La componen el President, Vicepresident, Tresorer, Secretari i Vocals. Els vocals són els portaveus dels grups de treball o comissions necessaris per al desenvolupament de l'Associació, com ara *Comunicació, Infraestructures o Cultura*.

L'Ateneu preveu també incorporar seccions i iniciatives oferint-los el recolzament infraestructural i jurídic de l'Ateneu. Aquestes es crearan a partir dels socis que vulguin treballar en un projecte concret i estigui aprovat per l'entitat.

3. Objectius

L'objectiu que es marca l'Associació Sociocultural Ateneu del Pallars Jussà es revertir la situació de despoblació que caracteritza les àrees rurals desenvolupant un entramat sociocultural viu que aconsegueixi que el jovent especialment, però també la resta de franges d'edat, busquen arrelament al territori a llarg termini. Responent a aquest objectiu principal, l'Associació marca les següents fites:

- a. Fomentar participació al Pallars Jussà i a la resta de l'Alt Pirineu.
- b. Fomentar la cultura popular, el folklore i les tradicions. Dins d'aquest punt hi incloem recuperar, conservar, protegir, enriquir, restaurar, difondre i fomentar el patrimoni cultural d'interès comarcal. Considerem la parla pròpia dins d'aquest patrimoni. Per tant, serem un focus d'emissió del model de llengua catalana estàndard nord-occidental, alhora que difondrem la necessitat de mantindre els trets propis del subdialecte pallarès.
- c. Crear un espai de debat i trobada al Pallars que ajudi a reforçar el teixit social i cultural al territori, amb el qual ajudar a impulsar la inclusió social, multicultural i de diversitat funcional. El punt de trobada, serà tant de persones com d'entitats i, d'aquesta manera, generarem transversalitat entre els diferents agents territorials i en fomentarem el cooperativisme.
- d. En totes aquelles accions que fem es tindrà en compte fer-les sobre el criteri de defensar i protegir el medi ambient en general, incloent-hi fomentar la sostenibilitat i la reducció, la reutilització i el reciclatge de residus.

4. Primer projecte

El primer projecte que l'Ateneu vol dur a terme és la compra i rehabilitació de l'edifici conegut com La Lira Vella, ubicat al número 7 de la Rambla Doctor Pearson de Tremp, la qual esdevindrà la seu de l'entitat.

4.1. Història de l'edifici

Aquest edifici va ser propietat de la Societat Coral la Lira de Tremp. Aquesta associació es va fundar el 1877, i el 1922 el va comprar a través de la venda de 500 emprèstits de 25 pessetes. Els emprèstits són accions o aportacions que fan particulars a un projecte que es preveu que siguin retornats quan el projecte estigui desenvolupat. Aquests 500 emprèstits es van vendre a la població del Pallars la qual es va vincular amb el projecte tant participativament com emocional. Molts van ser adquirits per pallaresos emigrats a Barcelona que havien fet fortuna.

Aquest edifici, el qual anomenem la Lira Vella, albergava un teatre de l'any 1922. En aquest teatre s'hi van organitzar tota mena d'esdeveniments, com festes, espectacles i cinema. La Societat la Lira va ser tan ben rebuda a la població que al cap de pocs anys, el 1935, va poder adquirir una altra parcel·la a la mateixa Rambla, on va construir-hi un segon teatre, La Lira Nova. Convivint les dues activament fins l'arribada de les tropes franquistes, l'any 1937, quan van ser expropiades pel Règim juntament amb la dissolució de la Societat Coral la Lira.

Posteriorment, la Lira Vella va passar a mans privades. On s'hi va construir una residència a la primera planta i a sota s'hi va instal·lar un dels primers supermercats d'autoservei del Pallars. Posteriorment un supermercat més gran, que va ocupar la part inferior de l'escenari, fins que va tancar l'any 2001.

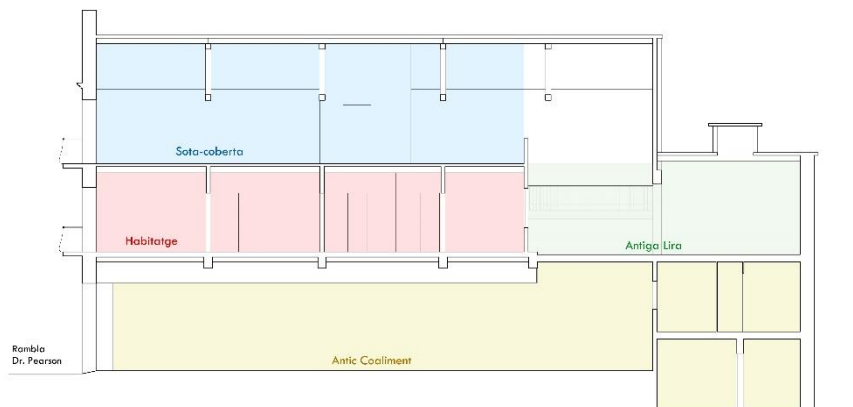
Poca gent coneixia l'existència d'aquest Teatre al municipi, algun que altre n'havia sentit a parlar. No ha estat fins a aquest darrer mes de desembre de 2022, 100 anys després, que l'Ateneu del Pallars ha aconseguit que aquest patrimoni oblidat torni a sortir a la llum.

Il·lustració 3: Boca del teatre de la Lira Vella. Font: Jordi Peró

4.2. Accions

L'Ateneu del Pallars es proposa retornar la vida a un edifici que en el seu moment havia sigut el motor sociocultural del territori. Aquest projecte es divideix en diverses fases, ja que l'edifici compta amb 3 plantes que es volen dedicar a diferents activitats.

Il·lustració 4: Vista lateral de l'edifici. Font: Joan Casas

Primerament, es repararan la teulada i la planta baixa de l'immoble. Aquestes obres són les prioritàries per tal d'evitar la deterioració de l'edifici. Es preveu que l'antic supermercat Coaliment esdevingui una sala polivalent (veure annex 1). Els seus usos comuns seran un servei bar, de productes alimentaris de la zona, amb una cunja-obrador compartit per a productors comarcals. Hi haurà també un escenari des d'on fer concerts, presentacions i xarrades. L'espai també es pot dedicar a exposicions artístiques, ball i altres usos.

A posteriori es tractaran la resta d'espais de l'edifici. Una de les prioritats és restaurar el teatre del 1922. A la primera planta (veure annex 2) és on es troba l'emblemàtic teatre i un habitatge. Les sales del pis s'utilitzaran com a espais de reunió i despatxos compartits per a socis i entitats. Al fons de la primera planta resta el escenari original de La Lira Vella, el mateix del 1937. Des de l'Ateneu del Pallars proposem restaurar-lo seguint tots els criteris tècnics i ampliant-ne la platea fins a 70 butaques. La voluntat és crear un espai íntim i proper per a petites actuacions de teatre, concerts, xarrades, podcasts etc., en aquest espai històric.

La tercera planta (veure annex 3) es tracta d'un terrat, espai diàfan polivalent, on es podrien desenvolupar diverses activitats com cursets dibuix, pintura, fil i agulla, ioga, coworking... tallers de tot tipus.

4.3.Finançament

4.3.1. Socis impulsors

Durant aquest mes de gener i fins la compra de l'edifici l'Ateneu del Pallars incorpora la figura del soci impulsor, la qual és essencial per a arrancar el projecte. La quota per fer-se soci impulsor és d'un mínim de 5€. Si una persona es fa sòcia impulsora podrà participar a la primera assemblea general de l'Associació, la qual tindrà lloc aquest mes de febrer, on s'hi decidiran diverses qüestions com ara les quotes de soci anuals.

El vestíbul de la Lira actual acull aquests últims dies de gener membres de l'Ateneu que recullen els formularis de socis impulsors. Podeu consultar-ne els horaris aquí: <https://www.instagram.com/p/CnjRoibN640/?next=%2F>

L'Ateneu és conscient que el seu projecte és molt gran i abasta àmbits molt diversos. És només amb un volum gran de gent que tingui una composició variada podrà assolir els seus objectius. La campanya dels socis impulsors s'inicia per aconseguir aquesta envergadura.

4.3.2. Compra de l'edifici

Com es pot observar, aquest primer projecte que planteja l'Ateneu del Pallars és d'allò més ampli. Per tant, s'hauran de buscar diverses vies de finançament per aconseguir-lo sencer. Ara mateix, però, el que més corre pressa és la compra de l'edifici. El termini per fer-ho acaba aquest 31 de gener.

La proposta de l'Ateneu emmiralla el procés de compra del mateix edifici que va fer la Societat la Lira cent anys enrere. Demanant un crèdit popular, en forma d'emprèstit, amortitzable i sense interès, a cobrar en 10 anys.

Durant el que queda de mes s'emetraran 300 emprèstits de 500€ cadascun¹. El total de l'acció són 150.000€, els quals es destinaran a la compra de l'edifici, taxes notaries, impostos i primeres obres essencials.

Podeu demanar més informació a info@ateneudelpallars.cat on també podreu sol·licitar el document contractual de l'emprèstit per omplir-lo i reenviar-lo. El pagament en forma de transferència es fa a través d'aquest número de compte:

[ES94 2100 0030 8102 0155 5342]

Al cap de 15 dies s'haurà d'enviar resguard corresponent. Us enviarem un missatge de correu electrònic o rebreu una trucada de l'Ateneu del Pallars en el moment que tinguem els canals oberts i preparats per rebre els resguards.

¹ No cal ser soci per adquirir un emprèstit, ni cal adquirir un emprèstit per ser soci de l'Ateneu. El beneficiari de l'emprèstit pot ser una tercera persona a designació del creditor com un fill, un net o una amigat.

A més a més, es podran canalitzar donacions a través de la Federació d'Ateneus de Catalunya, la qual ens ha donat total suport, amb la pertinent exempció fiscal. Aquestes donacions són a fons perdut.

Amb aquest mètode de finançament, l'entitat vol que sigui la població la que financi el projecte, sent així l'Ateneu, un espai del poble i per al poble. D'aquesta manera, l'Ateneu recupera la voluntat sociocultural i cooperativa de la Societat la Lira cent anys enrere: cuidem les arrels per assegurar-nos el futur.

Més endavant, un cop adquirit l'edifici, l'Ateneu del Pallars obrirà diverses campanyes de finançament per a la reforma i rehabilitació dels diferents espais de l'interior, com ara la sala polivalent oberta al públic, l'obrador compartit etc, Posant especial interès en restaurar el teatre de principis de segle i tornar-li a donar l'ús social que tenia.

5. Nota final

L'Ateneu del Pallars és una associació que se centra en la dinamització social i cultural en àmbits molt diversos. Per a aconseguir els nostres objectius necessitem un espai del poble i per al poble on desenvolupar el potencial que tenim com a societat. La Lira Vella seria idoni per a la nostra iniciativa. Necessitem la col·laboració ciutadana per a poder dur a terme les nostres iniciatives: recuperar un espai patrimonial oblidat i organitzar tota mena d'activitats per a retornar la vida a aquest espai i a tota la comarca.

6. Contacte

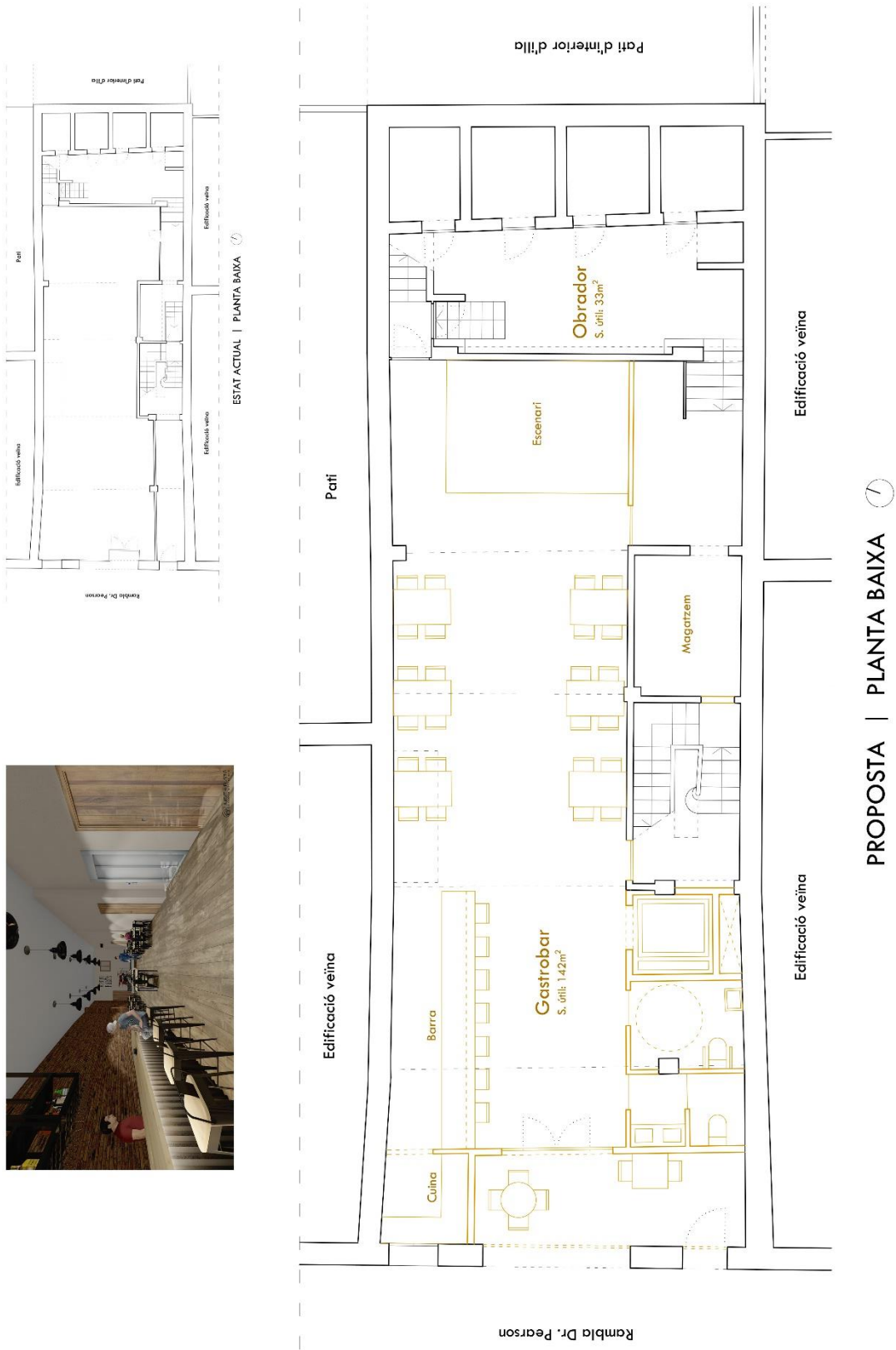
Correu electrònic: info@ateneudelpallars.cat

Twitter: @ateneu_pallars

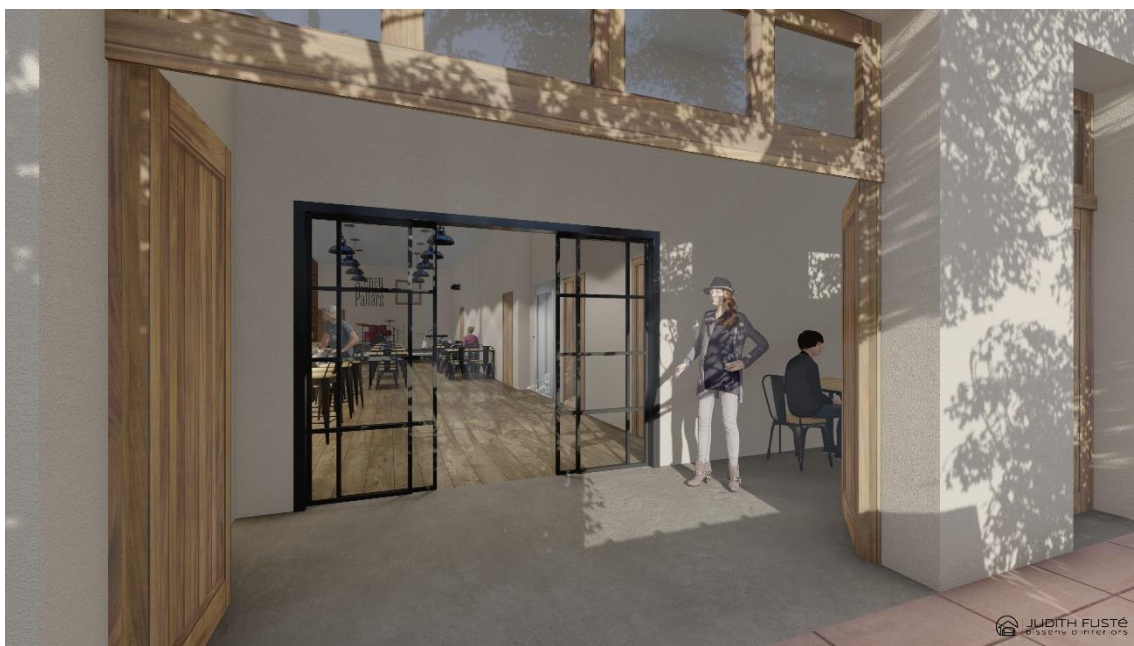
Instagram: @ateneu_pallars'

Número de telèfon: 643702458

Annex 1: Planta baixa

Il·lustració 5: Proposta de distribució de planta baixa. Font: Joan Casas

Il·lustració 6: Render 1. Font: Judith Fusté

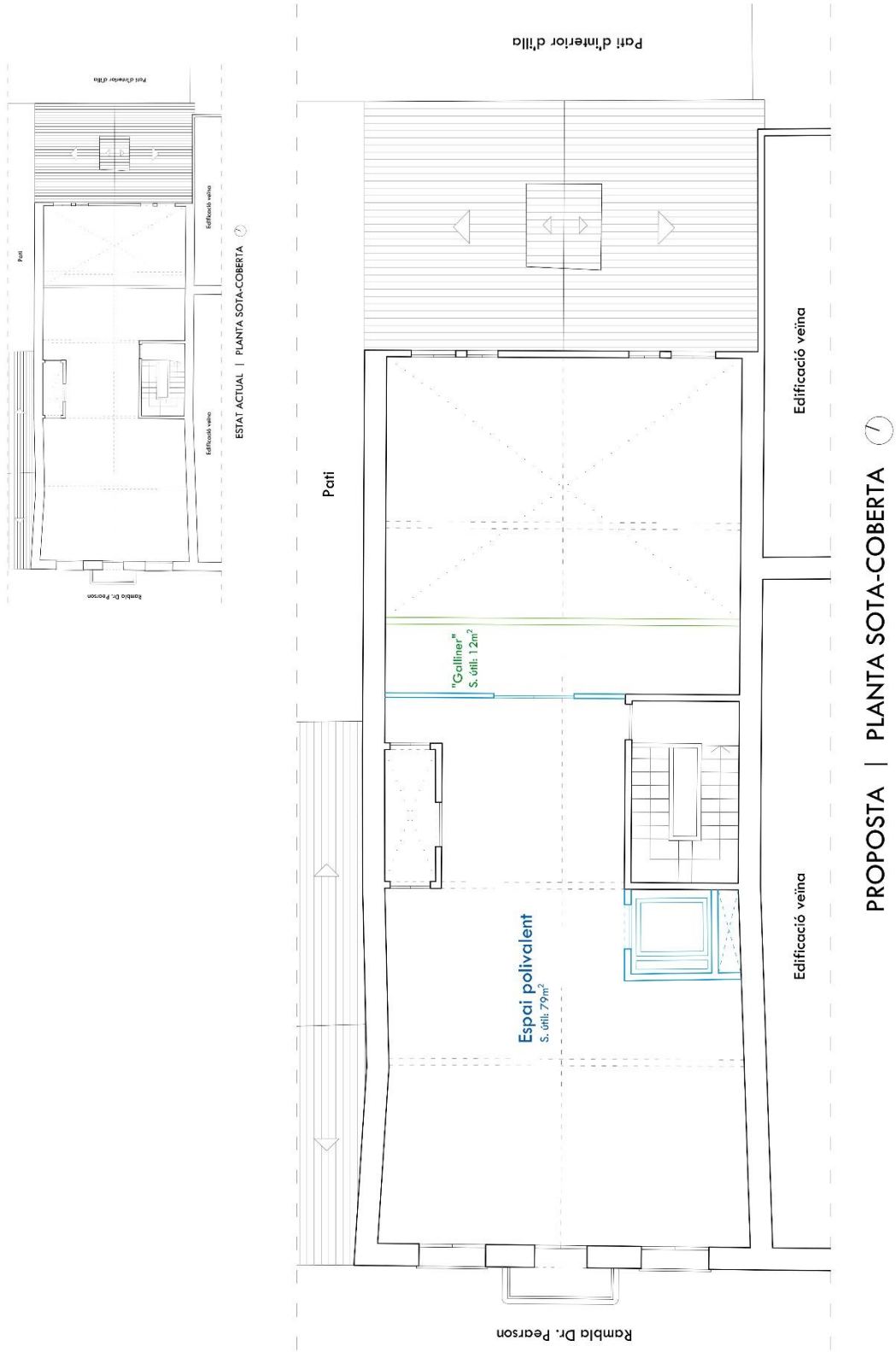
Il·lustració 7: Render 2. Font: Judith Fusté

Annex 2: Primera planta

Il·lustració 8: Proposta de distribució de la 1a planta

Annex 3: Sota-coberta

Il·lustració 9: Proposta de distribució de la sota-coberta